



Landschappelijk inpassingsplan
Onrooi 13 te Boxtel - “de Halfgalg”

Mei 2016

Landschappelijk inpassingsplan

Onrooi 13 te Boxtel - “de Halfgalg”

Geschreven door Bart en Sanne van Gils

Versie 19 mei 2016

T 06-22953848

E bartvangils@outlook.com

Inhoudsopgave

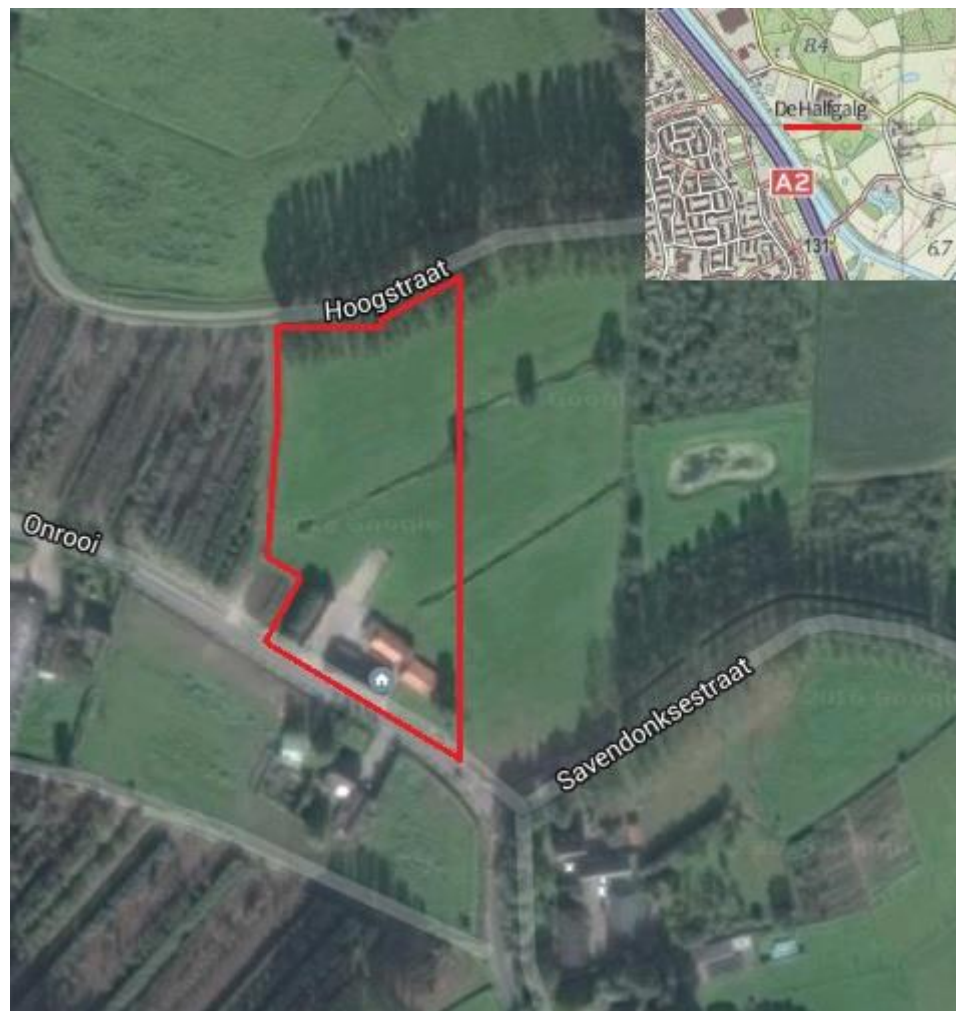
Inhoudsopgave	3
Locatie	4
Locatie in foto's	5
Geschiedenis en landschappelijke analyse	6
Inpassingsplan	7
Beplantingsplan en beheer	9

Locatie

De locatie Onrooi 13 is gelegen in het buitengebied ten oosten van de kern Boxtel. Het plangebied is gelegen tussen de wegen Onrooi en de Hoogstraat. Ten oosten bevindt zich een smalle strook land die gebruikt wordt voor agrarische doeleinden. Ten westen van het plangebied is een boomkwekerij gesitueerd. Het natuurgebied *De Geelders* bevindt zich op steenworp afstand.

Op het perceel van 1 ha bevindt zich een boerderij die is aangemerkt als beeldbepalend object. Ook staat er een dwarsdeelschuur, vermoedelijk uit de 18^e eeuw. Dit object is aangemerkt als gemeentelijk monument. Verder staan er nog diverse bijgebouwen. De familie van Gils wil het geheel gaan bewonen, zonder er een agrarisch bedrijf te vestigen. Daarom moet de huidige bestemming aangepast worden naar een woonbestemming. Hiervoor wordt het grootste gedeelte van de ontsierende bijgebouwen afgebroken (serre, garage, carport, schuur).

In de structuurvisie *Verfrissend Boxtel 2011* is aangegeven dat ten aanzien van het buitengebied ingezet wordt op het behouden en versterken van de essentiële cultuurhistorische waarde van het natuurrijke cultuurlandschap. Het perceel aan de Onrooi 13 heeft dan ook een dubbelbestemming *Kleinschalig cultuurlandschap*. Het doel van deze dubbelbestemming is het 'behoud en de bescherming van de aanwezige samenhangende cultuurhistorische waarden waaronder de kavelstructuur met bijbehorende begroeiing, zandwegenstructuur en rabatten/slotenpatroon' (www.ruimtelijkeplannen.nl).



plangrens van de locatie, inzet toont de ligging binnen de gemeente Boxtel

Locatie in foto's



Bestaande woning.



Bestaande schuur verdwijnt.



Achterkant bestaande schuur.



Monumentale schuur wordt op den duur gerestaureerd.



Zicht over weiland richting westelijke plangrens.



Zicht over weiland naar Hoogstraat.

Geschiedenis en landschappelijke analyse

Het landschap wordt bepaald door de ligging in het buitengebied en de nabijheid van het natuurgebied de Geelders. Het gebruik in de directe omgeving is vooral agrarisch, meestal professioneel.

Op de kaart van 1900 is de boerderij en de monumentale schuur al te zien. Zowel de Hoogstraat als de straat die nu Onrooi heet, bestaan al. De onregelmatige verkavelingspatronen en het bochtige verloop van wegen en paden op de oude kaart maken duidelijk dat het hier om een gebied gaat dat al lange tijd in gebruik is. Opvallend is dat dit patroon ten opzichte van de huidige kaart nauwelijks veranderd is.

Diverse lijnen geven mogelijke erfgrenzen weer. Zo is het bliksemvormige element een sloot, die zich nog steeds op het perceel bevindt, zoals te zien op beide kaarten. Verder lijkt de noord-zuid grens aan de westkant van het perceel ook nog intact. Het boogvormige element is verdwenen.



Topografische kaart rond 1900



Topografische kaart 2015

Inpassingsplan



Landschappelijk inpassingsplan Onrooi 13 te Boxtel – “de Halfgalg”

Het landschappelijk inpassingsplan gaat uit van het traditionele boerenerf (Dirven 2013). Hoewel dit door de tijd heen en per locatie nogal verschilde, is getracht om algemene elementen te kiezen.

Aan de voorzijde van de boerderij zal de erfgrens worden aangegeven door een beukenhaag (*Fagus sylvatica*). De hoogte van deze haag zal ongeveer 90cm worden, zodat het zicht op de Beeldbepalende boerderij niet wordt ontnomen. Verder zullen twee leilinden het van oudsher woongedeelte van de boerderij aangeven. Die stonden daar om de woning koel te houden, altijd aan de zuidzijde van de boerderij. De boomgaard werd van oudsher ook omgeven door heggen. De boomgaard die hier in de zuidoostelijke hoek van het perceel gepland is zal dan ook met dezelfde beukenhaag omgeven worden. Voor de delen die niet ook op de erfgrens liggen, zal een hoogte van ca. 1,2m gehanteerd worden. De delen die de erfgrens aangeven aan de west- en oostzijde van het perceel zullen tot ca. 2m hoog worden.

De boomgaard bevindt zich naast het woongedeelte van de boerderij. Historisch gezien is dit de meest correcte locatie. De boerin was immers verantwoordelijk voor de verwerking van het fruit. De boomgaard zal dus door een haag worden omgeven, die er van oudsher stond om wild buiten te houden. Onder de bomen zal gras staan. Er zal gekozen worden voor historische fruitboomrassen. Nog wel afhankelijk van beschikbaarheid zullen dat worden: de Zoete Ermgaarde, de Gravensteiner, de Conference en de Dubbele Meikers.

Het is belangrijk dat de historisch elementen/erfgrenzen die nu nog op het perceel aanwezig zijn, intact blijven. De oude, bliksemvrije sloot zal dus op het perceel aanwezig blijven. Het boogvormige element, zoals te zien op pagina 6, willen we terug laten komen door deze aan te geven met een serie van acht knotwilgen (*Salix alba*). Aan de zuidzijde van deze wilgenboog zal een hekwerk van kastanje paaltjes de grens maken tussen erf en weiland. Een poort in het hekwerk zal zorgen voor de toegang naar het weiland.

Het hekwerk zal ook de moestuin omsluiten. De moestuin zal enigszins rechthoekig van vorm zijn, zoals dat van oudsher ook was. Er zal gebruik gemaakt worden van de traditionele indeling: een middenpad met aan weerszijden bedden, met tussen de bedden werkruimte. Langs het middenpad zullen bloemen worden gepland. Hetgeen verbouwd gaat worden, zal liggen aan de behoefte. In eerste instantie zullen dat voornamelijk kruiden zijn.

Achter de boerderij zal een waterput gebouwd worden. Deze stonden meestal dicht bij de toegang tot de boerderij, bij de geut of moos. Er zal gepoogd worden te achterhalen waar de waterput bij deze boerderij gestaan heeft aan de hand van foto- en ander beeldmateriaal en mogelijk interviews met oud-bewoners. Het zal een bakstenen waterput worden. De doorsnede zal zo'n 100 tot 125 cm zijn, evenals de hoogte. De diepte zal dusdanig zijn dat er altijd water in staat. Rondom de put zal wat klinkerverharding worden aangebracht.

Vaak stonden op het erf nog meerdere bomen en/of struiken. In dit geval worden in de westelijke hoek nog drie zomerlinden geplant. Mogelijk zou dit in de toekomst uit kunnen groeien tot een geriefbosje door nog wat streekeigen struiken te planten. Zo'n bosje is aantrekkelijk voor vogels en insecten. Ook stond vaak een mooie, solitaire notenboom op het erf van de boerderij, dicht bij het woonhuis. In dit geval wordt op deze plek een walnoot geplant (*Juglans regia*).

Beplantingsplan en beheer

De voorgestelde beplanting bestaat uit de volgende onderdelen:

Hagen

Soort	Lengte	Plantverband	Aantal planten
Beuk (<i>Fagus sylvatica</i>)	135m	4/m	540

Bomen

In het inpassingsplan zijn de volgende bomen opgenomen:

- 8 x *Salix alba* (Gewone wilg) (oude erfgrens)
- 1 x *Prunus avium* (Dubbele meikers) (boomgaard)
- 2 x *Malus domestica* (Zoete Ermgaarde) (boomgaard)
- 2 x *Malus domestica* (Gravensteiner) (boomgaard)
- 2 x *Pyrus communis* (Conference) (boomgaard)
- 1 x *Juglans regia* (Walnoot) (solitair)
- 3 x *Tilia platyphyllos* (Zomerlinde) (groepje van drie)
- 2 x *Tilia pallida* (Koningslinde) (voorkant woongedeelte)

Beheer

Hagen

De beukenhagen dienen twee maal per jaar te worden geknipt, in juni en september. De lange zijscheuten zullen worden ingevlochten voor extra stevigheid.

Bomen

De wilgen zullen eenmaal per twee jaar in de winter of het vroege voorjaar compleet terug gesnoeid worden tot een van te voren bepaalde omvang.

Bij het planten zullen de bomen van de boomgaard worden voorzien van minimaal één boompaal. Het snoeien van deze bomen dient plaats te vinden in de winterperiode. De bomen zullen een bolvormige kroon krijgen. Dat wordt gedaan door drie gestel takken te selecteren die verder van de stam twee keer verder vertakken. De kroon met ongeveer 12 gesteltakken is een goede basis voor een mooie boom. De bomen moeten ieder jaar bemest worden. Verder dient valfruit en rottend of aangetast fruit uit de boom verwijderd te worden. Dat zorgt ervoor dat ziekten en plagen zich minder goed kunnen handhaven in de boomgaard. En het tijdig plukken van het rijpe fruit zorgt ervoor dat de boom nog enige hersteltijd heeft na de oogst.

De solitaire notenboom zal een hogere kroon krijgen. Eventuele snoei zal in de zomer plaats dienen te vinden.

De drie lindes in het groepjes behoeven geen snoei. Wel is het zaak dat de lindebladluis goed in de gaten wordt gehouden. Deze kan eventueel bestreden worden door het uitzetten van lieveheersbeestjes. Bij de leilindes is het vormen belangrijker dan het snoeien. Als de boom goed is gevormd, behoeven alleen in de winter alle scheuten uit de hoofdtakken ingekort te worden tot ongeveer 2-3 knoppen. Als de boom de toegestane breedte heeft bereikt dienen vanaf dat moment ook de hoofdtakken iets ingekort te worden.